

Vd. EUGEN MIKÓ

(17. máj 1931- 1.júl 2004)

1. Životné okolnosti a študentské časy

Eugen Mikó pochádzal „z pustatiny lásky a pokoja“, ktorá administratívne patrí dodnes pod kataster obce Vyšná Hutka. Narodil sa dňa 17. mája 1931 v rodine majetného gazdu Ferenca Mikóa. Prvá cesta jeho mamičky Erzsébet Vancák po jeho narodení viedla do kostola reformovanej kresťanskej cirkvi v Bysteri, kde sviatosť krstu dňa 25. mája 1931 vysluhoval duchovný Gyula Csatóry. Svoje detstvo prežil na planine a vždy si ctí svojich rodičov, ktorí pracovali veľmi tvrdo. Jeho mamička sa dožila úctyhodného veku. Eugen Mikó jej ale nikdy nezabudol, vždy na začiatku týždňa ani z ďalekej Bratislavy napísať list, ktorý jej mali kapláni za úlohu každý pondelok na Východ odoslať. Svoje základné vzdelanie získal v štátnej ľudovej škole vo Vyšnej Hutke, ktoré ukončil v cirkevnej škole cirkevného zboru Milhosť koncom školského roka 1940/1941. Do konca druhej svetovej vojny navštevoval povestné kalvínske kolégium v Blatnom Potoku, ktoré po ukončení druhej svetovej vojny musel opustiť a svoje stredoškolské vzdelanie začať od znova v Košiciach na prvom štátnom gymnáziu, ktoré završil maturitnou skúškou dňa 1. júna 1950. Počas študentských rokov v Košiciach navštevoval aj náboženstvo, ktoré bolo spojené s náukou katechizmu. Svoju konfirmačnú prísahu zložil dňa 30. mája 1945 (je tomu dnes práve 75 rokov) v kostole reformovanej cirkvi v Košiciach, kde Božie požehnanie mu udelil duchovný Ján Tomašuľa. Jeho stredoškolskí učitelia spozorovali jeho pozitívny vzťah k prírodným vedám, na ich naliehanie si podal prihlášku do Bratislavy na Lekárku fakultu Univerzity Komenského. Jeho život však poznačili skoré vidiny utrpenia rodinného a spoločenského charakteru, ako to aj sám neskôr vyznal: „Už ako desaťročného gymnazistu ma šokovala skutočnosť, že z jedného dňa na druhý chlapci a dievčatá židovského pôvodu boli označení veľkou Dávidovou hviezdou, po krátkom čase

sa nám stratili a už sme ich nikdy nevideli. Boli zlikvidovaní.”¹Neskôr počas svojho vysokoškolského pôsobenia na Evanjelickej teologickej fakulte Univerzity Komenského a na Teologickom inštitúte J. Calvina v Komárne medzi svojimi kalvínskymi študentmi na dogmatickom seminári prebral Barmenské tézy z mája 1934, na základe ktorých môžeme vyhlásiť, že tretia ríša sa nezastavila na hranici židovstva, ale zaútočila aj na tých, ktorí sa zastali Židov.²

Prechádzajúc sa po krvavých porážkach námestím Košíc a po príchode do Bratislavy však cítil vnútorné nutkanie zmeny ako Ján Kalvín pri svojom „náhlom obrátení“ a vzápätí zmenil svoje rozhodnutie a ocitol sa na „Komenského evanjelickej Bohoslovecké fakulty v Praze.“ Tak sa zo sľubného medika stal teológ. V tom čase spolu s ním bol v Prahe aj jeho otec, ktorý bol politickými orgánmi uväznený a pre svoj aristokratický a menšinový pôvod a múdro zveľadený majetok perzekvovaný. Na ich majetok si brúsili zuby i nemajetní blízkeho okolia, ktorým rodina Mikóovcov veľakrát v núdzi pomohla.

2. V službách Pána

Po ukončení teologickej fakulty bol biskupom Imrichom Vargom ordinovaný do služby so svojimi rovesníkmi s Jánosom Ásvanyim a Sándorom Haneszom (prímenom traja mušketieri) dňa 30. novembra 1954 práve v našom kostole, kde pán biskup na základe IITim 2, 1-3 („Ty teda, syn môj, posilňuj sa milosťou v Ježišovi Kristovia to, čo si skrze mnohých svedkov počul odo mňa, predkladaj verným ľuďom, ktorí budú schopní učiť aj iných. Spolu so mnou znášaj utrpenie ako dobrý vojak Ježiša Krista.”) poslúžil slovom Božím a vyzdvihol, že služba duchovného má svoje krásne a trpké chvíle.

¹EUGEN MIKÓ, Postoje evanjelických reformovaných kresťanov k fašizácii a nacizácii spoločenského života na Slovensku v rokoch 1939-1945. In Baranová, Daniela, Tóth Dezider (zost.). Účasť kresťanov v protifašistickom odboji v strednej Európe v rokoch 1933-1945 (zborník). Materiály z 1. časti medzinárodnej konferencie, ktorá sa uskutočnila 24.-25.októbra 2000 v Múzeu Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici pod názvom Postoje evanjelických kresťanov k fašizácii a nacizácii spoločenského života v strednej Európe v rokoch 1933-1945. Vrútky: Prokonzult, s.r.o., 2000. p. 142.

²Tamtiež, p. 146.

Svoju dušpastiersku službu začal v Rimavskej Sobote dňa 1. decembra 1954, ktoré ukončil 31. októbra 1955 a následne nastúpil na dvojročnú základnú vojenskú službu. Po návrate z nej dostal opäť poverenie do Cirkevného zboru v Rimavskej Sobote, ale po polročnej duchovnej službe bol zadelený do Levíc (15.04.1958 – 31.10.1958), a neskôr vyslaný do Hurbanova, ako seniorátny kaplán Dolnonitrianskeho seniorátu so zázemím v Nových Zámkoch. Z tejto duchovenskej stanice obslúžil celý okruh Nových Zámkov a v roku 1960 bol Cirkevným zborom Vlčany pozvaný na uprázdnenú duchovenskú stanicu. V tomto cirkevnom zbore slúžil necelých dvadsať rokov, tu sa oženil so svojou vyvolenou s Dr. Erzsébet Borza pochádzajúcej z Áronovskej rodiny a tu sa im dostalo i Božieho požehnanie, lebo im Pán zveril opateru dvoch pôvabných dcér, Lívie a Adriany.

Na základe archívnych materiálov Ústavu pamäti národa počas pôsobenia vo Vlčanoch na jeho osobu bol dňa 23. februára 1964 založený zväzok s registračným číslom 8879, ktorý bol ale zničený dňa 21. decembra 1986. Vo Vlčanoch mal veľmi dobré podmienky na vzdelávanie. Od 1. januára 1966 bol vyslaný do Bazilej na postgraduálne štúdie. Bol prítomný na rôznorodých zasadnutiach Kresťanskej mierovej konferencie a spolupodielal sa pri prekladoch článkov a recenzií v Kalvínskych Hlasoch v zručnom tíme Vd. Andreja Maťašíka.

3. Voľba do Bratislavy verzus voľba za biskupa?

Po smrti našich velikánov, Vd. Imricha Vargu a Vd. Andreja Maťašíka, ktorí mali kladný vzťah k Československej socialistickej republike, štát, ale aj vedenie cirkvi hľadalo vhodného kandidáta na post biskupa. Štát si vyhládol Eugena Mikóa novozvoleného bratislavského duchovného, ktorý bol valným zhromaždením cirkevného zboru zvolený 20. septembra 1981 v kostole reformovanej kresťanskej cirkvi v Bratislave a následne na presbyterskej schôdzi prebral agendu 22. októbra 1981. Slávnostná inštalácia Eugena Mikóa sa uskutočnila dňa 22. novembra 1981, kde celý cirkevný zbor a novozvoleného

Eugena Mikóa pozdravil Ján Vaszily, tajomník Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku s biblickým textom IMojž 12,1-2 (*„Hospodin povedal Abrámovi: „Odíd zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a z domu svojho otca do krajiny, ktorú ti ukážem! Urobím z teba veľký národ, požehnám Ťa, zvelebím tvoje meno. Bud' požehnaním!“*) V bratskej láske slúžiaci Eugen Mikó po dvadsaťpäťročnej službe, ako 50 ročný vychádza z Vlčian podobne ako Abraháma. Síce sa vo Vlčanoch hovorilo: *„od nepamäti odtiaľ ešte ani jeden duchovný živý neodišiel“*, Eugen Mikó sa stal duchovným v hlavnom meste. Vo svojej inštalačnej kázni v slovenskom jazyku na základe Mt 11, 28-30 (*„Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení; ja vám dám odpočinúť. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinutie pre svoje duše. Ved' moje jarmo je príjemné a bremeno ľahké.“*) vyznal, že sa oddal na cestu služby, na ktorej namáhajúcich a preťažených ten Kristus volá, ktorý namiesto nás a za nás niesol naše bremená ticho a pokorným srdcom. Náš ustarostený život môže získať pokoj len prostredníctvom Neho.

Popritom štát mal v pláne premiestniť biskupský úrad do Bratislavy. Avšak proti osobe Eugena Mikóa sa začala mínová práca vo vnútri cirkvi. V prvom rade jeho značným handicapom bol jeho aristokratický pôvod. Po druhé, jeho zahraničné služobné cesty do Kanady a tam vzniknuté nové priateľstvá tiež neprospeli k jeho voľbe. V prvom kole štát jednoznačne ustúpil od jeho zvolenia na povel jeho *„spolucestujúcich“* Vojtecha Vargu a Michala Hromaníka. Cirkevní veľikáni však nepodnikli iné alternatívy, a prinajmenšom nepomohli štátu, aby si vybral vhodného kandidáta na post biskupa. Zároveň ani poverení vrchní nemali dosť síl vyriešiť vzniknuté problémy. Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky sústavne informovalo o pochybení našej cirkvi. Najväčším pochybením bola neinformovanosť. Nedodržali sa termíny a nikto nemal jasno v riadení cirkvi. Po smrti cirkevného tajomníka Jána Vaszilya v roku 1981, nemal kto prebrať agendu cirkvi. Zahraničná pošta chodila na adresu nebohého

cirkevného tajomníka, a jeho vdova častokrát prinášala listy do Kancelárie Predsedníctva Synody.

Počas „interregna“ (1981-1984) a počas pôsobenia biskupa Žigmunda Horvátha (1984-1988) redigovanie úradného orgánu Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku prevzal Eugen Mikó, bratislavský duchovný, ktorý vychádzal pod záštitou Cirkevného nakladateľstva. Vytlačené exempláre však nekryli skutočnú spotrebu cirkevných zborov. Bolo málo spevníkov, modlitebných kníh, katechizmov a časopisu, čo bolo cieľeným zámerom štátnych úradov. Po nežnej revolúcii však na adresu redakcie Kálvinista Szemle – Kalvínskych Hlasov prichádzalo viac ako 50 periodickej publikácie v maďarskom, v českom, v poľskom, v anglickom, nemeckom, francúzskom a rusinskom jazyku.

Napokon Predsedníctvo Synody svojím listom zo dňa 28. júna 1988 požiadalo o predbežný štátny súhlas Sekretariát pre veci cirkevné Ministerstva kultúry SSR k voľbe Vd. Eugena Mikóa, v tom čase už seniora bratislavského seniorátu, za biskupa. Kladné stanovisko ÚV KSS prišlo 23. augusta 1988 s náležitým odôvodnením k osobe Eugena Mikóa: „rešpektuje zákony socialistického štátu a pracuje v súlade so záujmami štátnej cirkevnej politiky.“

Jeho slávnostná inaugurácia prebehla dňa 15. decembra 1988 v kostole reformovanej kresťanskej cirkvi v Komárne. Vd. Ján Kolesár, člen synodnej rady na základe Mt 20, 25-28 (*„Ježiš ich však zavolať k sebe a povedal: „Viete, že vládcovia panujú nad národmi a mocnári ich utláčajú. Medzi vami to tak nebude! Ale kto by sa chcel stať medzi vami veľký, bude váš sluha a kto by chcel byť medzi vami prvý, bude váš otrok. Ani Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a dať svoj život ako výkupné za mnohých.“*) vyslovil slová potešenia z Pánovho povolania, aby Eugen Mikó bol naozaj služobníkom všetkých, ktorý slúži ako jeho jedinečný Majster.

Kázeň novozvoleného biskupa Eugena Mikóa na základe Evanjelia podľa Marka 1. kapitoly 15. verša (*„Hovoril: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte v evanjelium!“*) obsahovala presvedčenie, že cirkev dostala za úlohu

zvestovanie evanjelia pokánia. Medzi účastníkmi slávnostnej bohoslužby boli generálny biskup evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, Prof. Dr. Ján Michalko, Dr. Josef Hromádka, synodný senior Českobratskej cirkvi evanjelickej, a Prof. Dr. Milan Opočenský, generálny tajomník Svetového reformovaného zväzu.³

4. Ako si počínal ako biskup reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku?

4.1. Štát a jeho pozície

Po nežnej revolúcii vzťah štátu a registrovaných cirkví v Československu bol zákonodarcami schválený dňa 4. júla 1991 a do dejín našej histórie vošiel ako zákon č. 308/1991 Zz. o slobode náboženskej viery a postavení cirkvi. Na tomto zákone sa spolupodieľal aj náš biskup Eugen Mikó, v dňoch 8-9. júna 1990 sa konali prvé slobodné voľby, kde sa na kandidátke strany Coexistencie objavilo i jeho meno, a po úspešných voľbách bol aktérom 150 členného parlamentu.

O vzájomnom prepojení štátu a cirkvi sa živo diskutovalo aj pred verejnosťou pri okrúhlom stole dňa 19. novembra 1992 neskoro večer v Slovenskej televízii, kde si účastníci vymenili názory o reštitúcii cirkvi, o ekumenickej evanjelizácii, o cirkevnom školstve a o štátnej podpore poskytovanej cirkvám. Eugen Mikó si predstavoval tento druh spolupráce za prechodnú, lebo zdôrazňoval, že príde doba, kedy reštitúcie sa skončia a všetky zákonné pôžitky vymiznú. Vyjadril svoje presvedčenie, že sa treba usilovať o nemožné: o finančnú samostatnosť, ktorú cirkev dovŕši celkovou reštitúciou, úplne od základov zmenenou štruktúrou matko- a dcérocirkví zriadeným podporným fondom. Akcentoval potrebu neustálej komunikácie s domácou vrchnosťou, rozvrstvenie sociálnej štruktúry cirkvi a zviditeľnenie sa na zahraničnej kalvínskej pôde.

³Inaugurácia biskupa Eugena Miku. KalvínskeHlasy: Úradny orgán Reformov. kresť. cirkvi na Slovensku. Bratislava, december 1988, Ročník LIX. č. 12. p. 3.

4.2. Cirkevné zbory a ich pozície

Podľa Eugena Mikóa stav našej cirkvi po nežnej revolúcii bol zázrakom, lebo Boh nás podržal, naše cirkevné zbory žijú, a Ježiš nazaretský, náš Spasiteľ nás vždy obnovuje svojou milosťou, keď sa nás vypytuje: *„A vy ma za koho pokladáte?“ (Mt 16,15)* Obnovené a vyriadené kostoly, fary a zborové miestnosti našej cirkvi v rokoch 1989 až 1991 na 46 miestach po okraji južnej časti Slovenska boli znakmi oživeného a prebudeného vierovyznania Hospodinovho ľudu. Základný kameň nového kostola v Michalovciach posvätil biskup ThDr.h.c. Eugen Mikó dňa 16. 8.1992 s pozdvihujúcim Božím slovom na základe IK 3,11: *„Nik totiž nemôže položiť iný základ než ten, ktorý je už položený, a tým je Ježiš Kristus“* pred veľkým davom z celého regiónu východného Slovenska. Z časti prepracovaná rámcová Ústava Generálnej reformovanej kresťanskej cirkvi z roku 1993 obsahovala práva a povinnosti cirkevných zborov, seniorátov a celoštátnych štruktúr.

4.3. Vznik slovenských seniorátov

Eugen Mikó ako duchovný a ako biskup nikdy nepopieral rázovitosť našej cirkvi, a tým bola a je dvojjazyčnosť, ktorá by mala vychádzať z našich osobitných konfesií, a nie z náležitých ľudských práv.

Dlhodobo sa venoval vzťahu náboženstva a nacionalizmu, a keď sa táto problematika objavila v prešovskom senioráte po nežnej revolúcii si uvedomoval svoju zodpovednosť, ale i razantnosť v konaní. Bol presvedčený, že tento politicky a umelo umlčaný stav od roku 1945 je neudržateľný, a asimilácia v našej cirkvi je proces, ako aj dožadovanie sa práv minorít v demokratickej spoločnosti. Kým si však neuvedomujeme, že túto skutočnosť treba riešiť v duchu evanjelia, tak že sme si vedomí Božieho daru, svojej vlastnej národnosti, ale prijímame aj inakosť v Kristovi, lebo tí druhí nás vedia len obohatiť svojou službou, potom všetci sa budeme podobať Kristovmu obrazu. V duchu týchto slov si prisadol k jednému stolu s duchovnými zo slovenskej časti reformovanej cirkvi

v Sečovciach dňa 13. novembra 1993. Nespokojná minorita sa dožadovala zastúpenia v seniorátnych a celocirkevných zoskupeniach. Eugen Mikó a ním vedená Synodná rada nariadila zvolanie mimoriadneho seniorátneho valného zhromaždenia pod vedením dozornej komisie Synodnej rady, ale ani to nepomohlo. Po dlhých a únavných roztržkách a po historickej štúdií nášho vnímavého biskupa, dr. Eugena Mikóa Synodná Rada našej cirkvi navrhovala revíziu hraníc seniorátov na základe rozloženia počas druhej svetovej vojny vznikom Užsko-laboreckého a Toryského seniorátu. Výsledkom bolo vznik slovenských seniorátov, a to Michalovského s 13 cirkevnými zbormi a Ondavsko-hornádskeho seniorátu, v ktorom slúžilo 8 duchovných. Synoda o tejto závažnej veci rozhodovala v dňoch 19. a 20. februára 1992 v Komárne a urobila to jednohlasne. Michalovský seniorát začal svoju pôsobnosť od 14. novembra 1993. Inštaláciu novozvolených seniorátnych zoskupení v Ondavsko-hornádskom senioráte vykonal brat biskup Dr. Eugen Mikó, ktorý dňa **27. februára 1994 vo Vajkovciach** povedal nasledovné na adresu celej cirkvi i novozvolených cirkevných hodnostárov: *„Základom cirkevného života je organizovaný zborový život založený na modlitbe a Slove. Ľudia si to všimnú. Svetlo nášho života má a musí svietiť. Prajeme novému seniorátu, aby sa touto viditeľnosťou a hľadaním tváre Hospodinovej vyznačoval a bol príkladom verných.“* Svoje úprimné poďakovanie za pozitívny prístup Dr. Eugena Mikóa a za veľké porozumenie pri jednaniach v tejto záležitosti vyslovil aj senior Michalovského seniorátu, Juraj Mikloš, ktorý zdôraznil: *„Je to bezpochyby veľká historická udalosť, ako čin porozumenia, lásky a jednoty v cirkvi!“* Vd. Ján Semjan, zástupca biskupa reformovanej cirkvi, dňa 6. júla 2004 na pohrebe Vd. Eugena Mikóa zhrnul jeho posolstvo do jednej vety, zároveň to bolo i vďakyvzdanie za jeho službu v Božej roli: *„Ako biskup neúnavne chodil po krajine a nezabudol na východnú časť štátu.“*

Po vzniknutí dvoch seniorátov znak jednoty a súdržnosti vyjadrilo aj Presbyterstvo Cirkevného zboru reformovanej cirkvi so sídlom v Bratislave, ktoré

v roku 1993 svojím uznesením **ex offo** rozšírilo presbyterstvo o slovensky hovoriacich členov. Kurátorom zo slovenskej časti sa stál Milan Tomašula. Presbyterky a presbyter: Júlia Gavorová, Helena Holá, Zuzana Jánošová a Július Kutaš i náhradní presbyteri: Juraj Mažo a Vojtech Ozorovský sa spolupodieľali na šírení evanjelia a zveľad'ování Božieho kráľovstva v Bratislave.

5. Ako si počínal na čele Cirkevného zboru reformovanej kresťanskej cirkvi so sídlom v Bratislave?

Prvým pričinením Eugena Mikóa v službe na čele Bratislavského cirkevného zboru bola rekonštrukcia zborovej miestnosti. Pred presbytermi vyznal, že náš cirkevný zbor potrebuje spoločné miesto, kde bude cirkevná obec vzývať meno Hospodinovo a vieroučne a láskyplne vnímať jeden druhého. Táto rekonštrukcia síce trvala skoro tri roky, ale v štvrtú adventnú nedeľu v roku 1986 mohli začať s poďakovaním Pánovi, že všetko je pripravené. Oprava zborovej miestnosti stála 75.000 Kčs.

5.1. Hospodárenie

V 80. rokoch XX. storočia mu boli veľkou oporou brat kurátor Vladimír Paserin a brat vo viere Ing. Dr. Dušan Franců, ktorý od roku 1983 zastával aj funkciu riadneho svetského člena Synody. Od roku 1989 jeho pomocnou rukou v hospodárení boli kurátori a hnací motor Hospodárskej komisie, Ivan Kremenák, ktorý bol vždy pripravený a ochotný pomôcť. Jeho výkazy, aktuálne čísla, rozpočty, vyžiadané cenové ponuky boli predpokladom k plynulému chodu nášho cirkevného zboru na poli finančnom. Od roku 1994 administratívnu činnosť v cirkevnom zbore vykonávala sestra Ibolya Iski, pred jej príchodom to bola sestra Kadlečíková.

Vd. Eugen Mikó ako štatutár cirkevného zboru sa vrelo zaujímal a aktívne zapodieval tejto činnosti. Počas svojej dvadsaťdvaročnej služby spolu s presbyterstvom sa učinil o rekonštrukciu kanalizácie obytného domu a farského úradu, o vynovené ozvučenie, o dôstojnejšiu elektrifikáciu zvona a interiéru

kostola. Spolupodielal sa na výmene strechy kostola, na zrenovovaní komínov a múru, na modernizácii vykurovania kostola, na maľbe stien kostola, na výmene okien kostola a vchodových dverí a na inštalovaní videovrátnikov pre obytnú zónu, na rekonštrukcii kaplánskej izby, na modernizácii obytného domu podľa možností.⁴

5.2. Diakonia - Misia

Po nežnej revolúcii sa dvere nášho kostola otvorili dokorán a presbyterstvo cirkevného zboru sa dožadovalo vzrastu na poli misijnom. Najviac sa angažovala sestra Eunike Balassová, ktorá vo svojom článku v Kalvínskych Hlasoch písala o požehnaní evanjelizácie. Podľa jej zmýšľania *„Kristo-centrické evanjelium aktivizuje a núti k činu – pre druhých, blízkych, pretože Božia milosť nemá hraníc. Výsledok je vždy ten istý: Ježiš Ťa má rád!“*

S touto duchovnou obnovou sa začalo pracovať na poli misijnom v cirkevnom zbore. Najprv sa zrekonštruovala Klubová miestnosť, potom sa nasmerovali cieľové skupiny pre požehnanie evanjelizácií. Do Bratislavy prichádzajúca stredo- a vysokoškolská mládež našla útočisko v cirkevnom zbore, - a neskôr boli poverení vedením rôznych služieb. V Bratislave študujúci bohoslovci na Evanjelickej bohosloveckej fakulte ako Marek Kačkoš, Simona Abošiová a iní sa aktívne zapájali do života cirkvi a slúžili. V detskej misii, ktorú aktívne viedla sestra vo viere Dr. Aranka Dancáková sa postupom času pridružili aj ostatné ako Bihary Ivett, Gabika Kremenáková, sestry Régelyová a Maťová.

Dňa 29. decembra 1991 bola vysielaná prvá bohoslužba z nášho kostola v Slovenskom rozhlase. Ľady sa pohli. Dr. Aranka Dancáková bola vyslaná a poverená zastupovať našu cirkev na konferencii bazilejskej misie v Malajzii.⁵

V dňoch 2-6. novembra 1992 Predsedníctvo Synody usporiadalo doškolovací kurz

⁴A bratislavai-pozsonyi ref. ker. egyházközség presbiteri gyűléseinek jegyzőkönyve. 1976.május 27. – 1995.június 30.

A bratislavai-pozsonyi ref. ker. egyházközség presbiteri gyűléseinek jegyzőkönyve 1995.augusztus 16. – 2002.október 15.

pre duchovných našej cirkvi. Na tomto kurze po prednáške Dr. Eugena Mikóa okrem osobného svedectva Dr. Aranka Dancáková hovorila o detskej misii a o práci medzinárodnej organizácie tohto smeru. V misijnej službe sa zaslúžila ako jediná o prepojenie Východu a Bratislavy. Realizoval sa prázdninový biblický klub v dňoch 16-20. augusta 1993 v Bidovciach, o ktorom svedčila nasledovne: *„Je úžasné byť svedkom toho, ako náš Pán koná v srdciach detí a mladých ľudí. Cítili sme jeho prítomnosť i požehnanie. Jemu patrí sláva a vďaka za ten pekný týždeň, ako to celé pripravil.“*

Neskoršie sa konali trojdňové duchovné rozjímania pre dorast a mládež, ktoré organizovala a viedla Marta Sýkorová, presbyterka cirkevného zboru.⁶ Veľmi zaujímavé boli aj zborové dni, na ktorých hostia prichádzali zvyčajne z východnej časti republiky. Michal Hromaník, Ján Kolesár, Milan Nohaj a ďalší boli náučnými chodníkmi Krista, ktorý sa aj v ich živote objavil ako osobný Spasiteľ pre bratislavské kresťanské spoločenstvo.

5.3. Ekumenizmus

Vd. Eugen Mikó, biskup reformovanej cirkvi, bol dňa 6. marca 1991 zvolený za predsedu Ekumenickej rady protestantských cirkví v Československu.⁷ Už vo svojej správe zo dňa 14. novembra 1985 vyjadril presvedčenie, že na území Bratislavy pôsobiace kresťanské denominácie si sväto spolunažívajú. Zastával názor, že kontakt je vrelý a živý: *„navzájom sa rešpektujeme.“* Naša reformovaná obec bola vždy na pomoc menším protestantským cirkvám, pravidelne sa v našom chráme schádzali pri väčších konferenciách, avšak keď si postavili na vlastnom pozemku modlitebňu, uzavreli sa a naše stretnutia sa koncentrujú len na januárové príležitostné aktivity a v rámci zoskupenia Ekumenickej rady cirkví.

⁶Jegyzőkönyv, felvéve a bratislavai-pozsonyi Református Keresztyén Egyházközség presbitériumának 1996.március 20-án 17.00 órai kezdettel megtartott gyűlésen a Lelkészi Hivatalban irodai helyiségében. In *Bratislavai-pozsonyi ref. ker. egyházközség presbitéri gyűlésének jegyzőkönyve 1995.augusztus 16-2002.október 15.*, p. 43-44.

⁷POPÉLY, Árpád, A(Cseh)Szlovákiai magyarság történeti kronológiája 1944-1992. Somorja: Fórum Kisebbségkutató Intézet. 2006.,p. 503.

1. marca 1991 sa konala v našom kostole ekumenická bohoslužba, ktorú po dlhšom odmlčaní viedol Vd. Eugen Mikó a na základe svedectva nášho presbytera Dionýza Sárközyho, kým na námestí SNP sa ozýval hluk demonštrantov, v kostole reformovanej cirkvi sa bratia katolíci, evanjelici, baptisti, bratia z cirkvi bratskej a iní „spoločne spievali Bohu na slávu.“ Témou podujatia bolo „na spoločnej ceste.“ Ekumenickú misiu v našom cirkevnom zbore aktívne vykonávali sestry v službe ako Zuzana Jánošová, Júlia Gavorová a Dr. Anna Varčeková, ktoré sa zúčastnili Svetových dní modlitieb žien. K organizovaniu a aktívnemu pričineniu bola naša cirkev prizvaná v roku 1989. „Odvtedy sa každoročne zúčastňujeme spoločných liturgií, ktoré každý rok pripravuje iná krajina – tento rok [1994] ženy z Palestíny.“ – vydala o tom svedectvo Júlia Gavorová, presbyterka cirkevného zboru v úradnom orgáne Kalvínske Hlasy – Kálvinista Szemle. Na konferencií modlitieb žien vo Viedni v roku 1993 zastupovala našu cirkev Zuzana Jánošová, presbyterka cirkevného zboru so sídlom v Bratislave.

6. Záver

Vd. Dr. h. c. Eugen Mikó svojou dôstojnosťou, pripravenosťou, razantnosťou, láskavosťou a výrečnosťou obohatil chod nielen cirkevného zboru reformovanej kresťanskej cirkvi so sídlom v Bratislave, ale aj celú cirkev všeobecne.

Jeho často spomínané cudzie slová ako rezignácia, intelektuál, kreativita, realizmus, mandát, pluralizmus atď. neboli len frázy, ale každý, kto sa s ním rozprával, všímavosť sa stal účastníkom jeho ponímania sveta, ktorý stvoril Hospodin. Pre Neho utrpenie a život znamenali všetko, ale mali zmysel len v ponímaní Kristovom.

Štatistická bilancia jeho pôsobenia v našom cirkevnom zbore je 252 krstov, 83 požehnaní sobášov, 218 pohrebov, a 135 (okrem obdobia od 1988 do 1991) sprevádzajúcich konfirmandov po ceste viery. Ako systematický teológ sa nikdy nezaujímal o vyjadrenia svojich predchodcov, ale hľadel na svoje publikum a keď

ich citoval – hlavne svojho favorita Dietricha Boenhoeffera – vždy vyučoval. Pred synodnými a seniorátnymi zložkami cirkvi, pred zborovou vrchnosťou, pred vysokoškolskou mládežou, na biblických hodinách i na diakonických stretnutiach medzi skôr narodenými mal zámer cielene svedčiť o živom Kristovi. Bol to jeho každodenne vzatý kríž, všade kde sa objavil, vyznal: *„Je to cesta bez pohodlia a kludu, množia sa povinnosti, ale na týchto objavených poliach služby sa nám javí jasnejšie, a v budúcnosti má to byť ešte zrejmejšie, že Pán cirkvi nás chce a vie použiť [...] na rozhojnenie života.“*

Vypracoval: Mgr. Mgr. Zsolt Buza, PhD.

duchovný